

Det forekommer mig, at det ærede Medlem meente, at man vilde skyde dette Spørgsmaal reent bort. Det er overmaade langt fra, det er tværtimod Tanken at bringe disse to Ting i nærmere Sammenhæng og Forbindelse, hvad jeg i alle Henseender anseer for saare ønskeligt, men jeg har troet, at det maaffee naturligt og hensigtsmæssigt kunde skee ad administrativt Bet, fordi allerede Tilknyningspunkterne ere saa mange og saadanne, at det uden stor Vanskelighed kan skee, og fordi jeg antager, at dette Punkt dog maaffee ikke vilde være blevet en naturlig og heldig Gjenstand for Forhandling her i Thinget. Heri maa jeg naturligviis for mit personlige Bedkommende være bleven bestyrket derved, at da jeg netop for 13 Aar siden selv indbragte her i Thinget et Forslag til Omordningen af Reale-underviisningen i de lærde Skoler, fandt man sig meget stærkt tiltalt deraf og skjønnede paa, at det var kommet frem. Man gik ikke videre ind paa Forhandlingen, hvorimod man gik ind paa den Erklæring, at dette var Noget, som man troede hensigtsmæssigt kunde ordnes ad administrativt Bet. Saaledes gik det til dengang; den reale Underviisning i dens Forbindelse med den lærde Skole blev gennemført i 1857. Jeg gaaer altsaa netop ud fra, at gennem nogle mindre Forandringer i den egentlige rene reale Underviisning vilde en meget naturlig og fra begge Sider meget gavnlig, og jeg vil tilføie, ogsaa oeconomisk Samvirken kunne finde Sted. Som bekendt er jo nemlig denne Underviisning for de Skolers Bedkommende, hvor den finder Sted, ordnet saaledes, at den gives i 6 Aar i 5 Classer, saaledes at der er 2 Classer, som ere fælles med den lærde Skole, og derpaa 2 eetaarige og 1 toaarig Klasse, bereguede paa en Alder fra 9 til 15 Aar. Denne Underviisning vil nu paa en meget naturlig Maade kunne sættes i Forbindelse med den lærde Skole, nemlig derved, at man, som det er ønsket fra flere Sider, forandrer den sidste toaarige Klasse til 2 eetaarige Classer, hvorved en lettere Forbindelse med den høiere Skoles Indretning paa en meget let og naturlig Maade er givet. Dette er, som sagt, Noget, hvorom man senere kan komme til at

forhandle, og forsaavidt det maatte være Spørgsmaal om at optage i Lovens Bestemmelser, der gik i denne Retning, fordi man ikke ansaae det for tilstrækkeligt, at der forelaa blot en Udtalelse om den Bet, man vilde gaae, saa er dette jo Noget, der kan lade sig gjøre, og derfor mener jeg, at dette Spørgsmaal forsaavidt kan lades ude eller i alt Fald dog maa sees under den Belysning, som er den sande, og som mulig vil forhindre adskillige Uttringer, som ellers sandsynligviis vilde komme frem. — Men naar man nu betragter Lovens, som den iøvrigt foreligger her, og spørger om, hvad der derved tilsigtes, saa undrer det mig, at der ikke af det ærede Medlem blev, saavidt jeg mærkede det, egentlig yttret Noget som helst med Hensyn til det, som — kan man gjerne sige, — har været Hovedtanken mod den Ordning, der tidligere var givet den lærde Skoleunderviisning i den sidste Ordning i 1850; thi denne Anke gik netop ud paa Dverbebyrdelse. Det er nu en halv Snees Aar siden, at dette Spørgsmaal med stor Styrke kom frem, og var der Noget, hvorom man var enig ikke blot i Begrebet, men ogsaa i Følelsen, i Trykkel, i Belysningen, saa var det deri, at de lærde Skoler medførte en virkelig Dverbebyrdelse. Jeg vil nu ganske vist tilføie, at jeg troer, at Meget har forandret sig i den Henseende. Det er min fulde Dverbeviisning, at der dengang var en Dverbebyrdelse og det af Grunde, som jeg ved en anden Leilighed kan udtale mig om, men som jeg ikke behøver her at fremsætte. Jeg troer imidlertid, at i flere Henseender er der skeet Forandring, og jeg tillader mig ogsaa at troe, at de Forandringer, der ere skeet i min Tid, navnlig ved Resolutionen af 1858, have virket ikke Lidet hertil. Men, hvad der dog blev tilbage, var vistnok den Spredelse af Fagene, den store Masse Fag, som man søgte i en lige Grad og i lige Maal at bringe alle Eleverne, og dette maatte, selv om ikke den Tid, der medgik, kunde siges at være overdreven stor, meget let komme til at udøve et stærkt Tryk paa de paagjældende Disciple. Det er netop i den Henseende, at jeg ogsaa strax vil fremhæve dette, at Adskilligheden naturligvis maa komme til at fremtræde mellem